

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)

Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare." (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Biroul permanent al Senatului

Bp. 128, 8.5.2025

AVIZ

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL	
INTRARE	Nr. 2453
IEȘIRE	
Ziua	30
Luna	04
An	2025

referitor la propunerea legislativă pentru instituirea

Biroul permanent al Senatului **Programului Subvenții pentru căminul familiei**

(b128/07.04.2025)

L. 152, 20.05.2025

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru instituirea Programului Subvenții pentru căminul familiei (b128/07.04.2025)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 30.04.2025, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele observații:

- având în vedere obiectivul urmărit de inițiatori, respectiv sprijinirea familiilor prin acordarea unor subvenții destinate facilitării accesului la locuințe, considerăm că inițiativa este una bine-intenționată și cu potențial social pozitiv. Cu toate acestea, pentru a asigura o implementare eficientă și sustenabilă a programului, formulăm următoarele observații, în vederea îmbunătățirii cadrului legislativ propus:
 - o *reducerea complexității operaționale pentru instituțiile de credit:* este esențial ca programul să fie conceput într-un mod care să nu introducă sarcini suplimentare semnificative pentru bănci, nici în etapa de analiză și acordare a creditului, nici în cea de gestionare a subvențiilor. În forma actuală, proiectul creează riscul unor proceduri birocratice suplimentare, inclusiv în

ceea ce privește verificarea eligibilității beneficiarilor și mecanismele de decontare;

- *valorificarea unei structuri operaționale deja existente:* este necesară analizarea oportunității de integrare a acestei inițiative într-un program existent, cum ar fi programul Noua Casă (fostul program Prima Casă), prin adaptarea criteriilor de eligibilitate pentru a include și componenta familială. Astfel, s-ar putea reduce timpul de implementare și costurile administrative, beneficiind de un cadru funcțional deja testat;
- *clarificarea mecanismului de decontare între stat și bănci:* proiectul, în forma propusă, nu detaliază suficient mecanismul prin care statul va deconta subvențiile către instituțiile de credit, or, această lipsă de precizie poate crea incertitudini și riscuri pentru toate părțile implicate. Este necesară o reglementare clară a fluxului financiar și a responsabilităților instituționale, pentru a evita blocaje sau întârzieri în aplicare;
- *simplificarea acordării subvențiilor în funcție de numărul de copii:* ideea de a stimula natalitatea prin acordarea unor facilități financiare este oportună, însă implementarea trebuie să fie cât mai simplă și predictibilă. Este de dorit evitarea unor mecanisme complicate de calcul și virament, care ar putea descuraja participarea băncilor în program;
- *propunere de flux instituțional optimizat:* propunem ca mecanismul de verificare a eligibilității și de acordare a subvenției să fie desfășurat de către o autoritate publică, care să primească documentele justificative direct de la beneficiar. Această instituție ar urma să stabilească eligibilitatea și să efectueze viramentele către client, în contul de rambursare, pe baza unui grafic transmis periodic de către acesta. Un model similar funcționează deja în cazul subvențiilor pentru persoanele cu handicap și poate fi adaptat pentru acest program;
- facilitățile propuse se adresează aceluiași categorii sociale și pentru aceleași tipuri de credite ca și programele „Noua casă” și alte mecanisme deja implementate la nivel executiv, astfel că lipsa unei delimitări clare creează riscul dublării sau interferenței mecanismelor de sprijin, ceea ce contravine principiilor eficienței bugetare;
- programul acordă subvenții doar anumitor categorii (familii cu copii și o singură locuință ipotecată), ceea ce poate conduce la tratament fiscal discriminatoriu între cetățenii aflați în situații similare, dar excluși din sfera aplicării legii;
- propunerea legislativă vizează o nevoie extrem de stringentă la nivelul UE și anume cea a locuirii. Recent, UE a propus statelor membre să utilizeze fondurile din politica

de coeziune pentru a soluționa problema locuirii, astfel că propunerea legislativă vizează o nevoie importantă. Dar se poate observa o suprapunere parțială cu programul Noua Casă, de aceea o țintire a persoanelor care provin din rândul grupurilor vulnerabile este imperativ necesară pentru a evita suprapunerea, dar și pentru eficacitatea programului. De asemenea, trebuie ținut cont că programul vizează o piață aflată sub presiune pe fondul eliminării facilităților fiscale și a unui deficit care va forța băncile să reacționeze, astfel că impactul propunerii este unul care vizează inclusiv susținerea pieței imobiliare într-un context tensionat din mai multe puncte de vedere;

- proiectul legislativ prevede subvenționarea dobânzii aferente creditului în raport de numărul de copii, precum și reducerea comisioanelor de garantare, urmând ca finanțarea programului să fie asumată de Ministerul Finanțelor, care urmează să stabilească mecanismul de aplicare prin hotărâre de guvern. Ar putea avea un impact major asupra stabilității și calității vieții familiale prin reducerea presiunii legate de creditele ipotecare mari, asigurarea independenței cuplurilor tinere, stimularea natalității, reducerea inegalităților și excluderea locativă în rândul familiilor din comunități dezavantajate, însă limitarea categoriei de persoane beneficiare a acestui ajutor (familii cu copii și o singură locuință ipotecată) poate conduce la tratament fiscal discriminatoriu între cetățenii aflați în situații similare;
- în plus, pentru implementarea proiectului este necesară crearea unei infrastructuri administrative complexe, ceea ce implică costuri suplimentare. În caz contrar, pot apărea întârzieri, abuzuri sau tratamente inechitabile;
- este necesară identificarea surselor de finanțare, având în vedere valoarea ridicată a programului, multianualitatea acestuia și condițiile deficitului bugetar al României. Impactul bugetar al unui astfel de program este semnificativ, întrucât implică alocarea unor fonduri substanțiale, iar fără o sursă clară și sustenabilă de finanțare, există riscul ca legea să rămână neaplicabilă sau să fie implementată inegal. De asemenea, pentru creditele contractate în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori, cu modificările și completările ulterioare, sau în temeiul Legii nr. 190/1999 privind creditul ipotecar pentru investiții imobiliare, cu modificările și completările ulterioare, este necesară stabilirea unui prag maximal rezonabil al creditului pentru care se poate acorda subvenția.

Președinte,

Sterică FUDULEA

